EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

VOICES
INTO ACTION

ÄÄNET KUULUVIIN

Viitekehys oppijoiden ja perheiden mielekkääseen osallistumiseen päätöksentekoon koulutuksessa

VARSINAINEN KEHITYS KOHTI INKLUSIIVISTA OPETUSJÄRJESTELMÄÄ VOI TAPAHTUA VAIN, JOS ME

TUNNISTAMME | KUUNTELEMME | YMMÄRRÄMME | OTAMME KUULUVIIN

... KAIKKI ÄÄNET

Oppijat ja perheet harvoin vaikuttavat suoraan heidän elämäänsä koskeviin koulutus-päätöksiin, vaikka heillä olisi mahdollisuus jakaa mielipiteensä luokkahuoneissaan ja yhteisöissään.

Äänet kuuluviin -hankkeessa (Voices into Action - VIA) tutkitaan tapoja kehittää osallis-tavampaa lähestymistapaa päätöksentekoon koulutuksessa siten, että oppijat ja perheet ovat keskiössä.

Siinä ehdotetaan Äänet kuuluviin viitekehystä mielekästä inklusii-viseen opetukseen osallistumista varten. Se on reflektoiva työkalu, joka hahmottaa käytännöllisiä ja eettisiä näkökohtia ennen osallistumista, osallistumisen aikana ja sen jälkeen.

Mitä ovat ”äänet”?

Opiskelijoiden ja heidän perheidensä arvojen, uskomusten, näkemysten ja näkökulmien esille tuoma sanoma.

Mitä on ”mielekäs osallistuminen”

Oppijoiden ja perheiden äänet tunnustetaan **tasavertaiseksi** ja **olennaiseksi osaksi** keskusteluja kaikilla järjestelmätasoilla. Tämä edellyttää **aktiivisen toimijuuden** ja **jaetun vallan** varmistamista ideoiden esittämisessä ja päätöksiin vaikuttamisessa.

Äänet kuuluviin viitekehys mielekästä inklusiiviseen opetukseen osallistumista varten

Äänet kuuluviin -viitekehys rakentuu Laura Lundyn kehittämän (2007) lasten osallistumisen mallin pohjalle.[1] Se soveltaa mallin neljää käsitettä "**tila**", "**ääni**", "**yleisö**" ja "**vaikutukset**" opetusym-päristöön ja laajentaa sen kattamaan lasten ja nuorten lisäksi perheet ottaen huomioon keskeiset eettiset näkökohdat.

Päättäjät, koulujen johtajat, opettajat ja muut koulutuksen sidosryhmät voivat käyttää Äänet kuuluviin -viitekehystä seuraaviin tarkoituksiin:

- **Ottamaan huomioon ja kuuluviin kaikkien äänet päätöksenteossa, erityisesti niiden, jotka ovat syrjäytyneitä tai alttiina syrjäytymiselle**
- **Kehittämään kaikkien sidosryhmien kykyä (tieto, ymmärrys ja taidot) kuunnella ja jakaa äänensä**
- **Omaksumaan ja ylläpitämään eettistä lähestymistapaa kaikissa vaiheissa (esim. turvallisuus, saavutettavuus, haavoittuvuus, ennakkoasenteet ja avoimuus)**
- **Ylläpitämään, arvioimaan ja jatkamaan eri sidosryhmien osallistumisen kehittämisistä eri järjestelmissä ja yhteyksissä**

Äänet kuuluviin -viitekehys

Tila

Luo turvallisia ja osallistavia mahdollisuuksia äänien muodostamiseen ja ilmaisemiseen

- Minimoi valintavirheitä varmistamalla, että syrjäytyneet ryhmät otetaan mukaan
- Hyödynnä teknologiaa, sukupolvien välistä lähestymistapaa ja kansalaisjärjestöjen yhteisötyötä
- Kiinnitä huomiota saavutetta-vuuteen,myöntymykseen/ suostumukseen, turvalli-suuteen, mielipiteen ilmaisuoikeuteen ja tiedonsaantiin liittyviin huolenaiheisiin

Ääni

Helpota äänen vapaata ilmaisua valitussa välineessä

- Keskustele aiheista, jotka ovat merkityksellisiä, oleellisia ja hyödyllisiä yksilölle/ryhmälle
- Tarjoa saatavilla olevaa valmistelevaa materiaalia ja asianmukaista tukea osallistumisvalmiuksien kehittämiseksi
- Kiinnitä huomiota huolenaiheisiin, jotka liittyvät haavoittuvuuteen, henkilötietoihin ja oikeuteen saada ohjausta aikuisilta

Vaikutukset

Ota äänet kuuluviin

- Varmista selkeys ja avoimuus sen suhteen, miten ääniin reagoidaan ja millaisia vaikutuksia odotetaan
- Anna asianmukaista palautetta kaikille osallistujille ja ota heidät mukaan arviointiprosesseihin
- Kiinnitä huomiota mahdollisiin äänien väärintulkintoihin ja tahattomiin seurauksiin

Yleisö

Kuuntele ääniä vastuullisesti

- Rohkaise ja arvosta sukupolvien välisten ja monimuotoisten näkökulmien panosta
- Turvaa asianmukainen tuki ja keinot ilmaistujen näkemyksien ymmärtämiseen ja tulkitsemiseen
- Kiinnitä huomiota voimasuhteiden epätasapainoon ja tiedostamattomiin ennakkoasenteisiin

Siirry Äänet kuuluviin -verkkoalueelle saadaksesi lisätietoja projektista, viitekehyksestä ja Äänet kuuluviin -verkkotyökalupaketista, interaktiivisesta resurssista, joka tarjoaa tietoa ja esimerkkejä käytännöistä:

www.european-agency.org/activities/VIA

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2022

[1] Lundy, L., 2007. ‘“Voice” is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child’ *British Educational Research Journal*, 33 (6), 927–942. www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01411920701657033

VOICES
INTO ACTION

FI

Euroopan unionin rahoittama. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat kuitenkin vain kirjoittajien omia eivätkä välttämättä vastaa Euroopan unionin tai Euroopan komission näkemyksiä. Euroopan unionia tai Euroopan komissiota ei voida pitää niistä vastuussa.